

Elinikäisen oppimisen henkilöstön kouluttaminen

Ohjeita siitä, miten ihmisiä voi kouluttaa tuottamaan helppolukuista ja ymmärrettävää materiaalia

Koulutuksen ja kulttuurin PO

Elinikäisen oppimisen toimintaohjelma

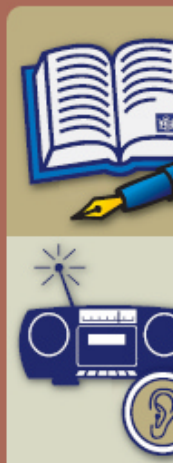

Inclusion Europe

Pathways – Opinpolkuja kehitysvammaisten ihmisten aikuisopiskeluun

“Opinpolkuja kehitysvammaisten ihmisten aikuisopiskeluun”
projektin osapuolet
ovat tehneet myös
3 muuta opasta:

Tietoa kaikille

Helppolukuinen ja ymmärrettävä teksti
yleiseurooppalainen standardi

Opettaminen voi olla helppoa

Miten teen kurseista saavutettavia?
- Suosituksia elinikäisen oppimisen henkilöstölle

Älä kirjoita meille, ilman meitä

Kehitysvammaisten ihmisten osallistaminen selkokielisten
tekstien kirjoittamiseen

Pathways – Opinpolkuja ke-
hitysvammaisten ihmisten
aikuiskoulutukseen

Pathways – Opinpolkuja kehity-
svammaisten ihmisten
aikuiskoulutukseen

Pathways – Opinpolkuja kehitysvammaisten ihmisten
aikuiskoulutukseen

Ladataksesi nämä: www.life-long-learning.eu

Tämän esitteen numero 2-87460-116-0

Tämän oppaan on julkaissut Inclusion Europe, Euroopan komission tuella.

Kannen suunnittelu: OrangeMetalic

Euroopan Komissio ei välttämättä ole kanssamme samaa mieltä kaikista asioista, joita tässä oppaassa on.

Sisällys

Johdanto	5
Mistä tämä esite kertoo?	6
Miten koulutus tulisi järjestää?	6
Esimerkki koulutuksen ohjelmasta	7
Tervetuloa.....	7
Ohjelman esittely ja yleistä tietoa.....	7
Keitä me olemme – Kuka sinä olet.....	7
Mitä on kehitysvamma.....	7
Miksi elinikäisen oppimisen ohjelmat ovat niin tärkeitä.....	8
Selkokielen tiedon tuottaminen.....	8
Käytännön harjoituksia.....	9
Kuinka selkokieltä tulisi käyttää joka päivä.....	10
Kuinka tehdä esityksestäsi saavutettavamman?.....	10
Ohjeita elektroniselle tiedolle.....	10
Lähteet.....	10
Arviointi.....	10

Johdanto

Helppolukuiset ja ymmärrettävät tekstit ovat tärkeitä kehitysvammaisten ihmisten lisäksi myös monille muille ihmisille.

Siksi opettajien on hyvä tietää kuinka kirjoittaa helppolukuista ja ymmärrettävää tekstiä. Tämä opas sisältää neuvoja opettajille.

Teimme tämän oppaan helppolukuseksi, koska osalla opettajia kouluttavista henkilöistä saattaa olla kehitysvamma. Kehitysvammaiset ihmiset tietävät itse parhaiten, mikä on heille parasta. Siksi he olisivat hyviä kouluttajia.

Teimme oppaan osana eurooppalaista projektia.

Projektissa oli mukana ihmisiä 8:sta Euroopan maasta. Tätä esitettä kirjoittaessaan he tapasivat useita kertoja.

Projekti, joka kokosi nämä ihmiset yhteen oli ” Pathways - Opinpolkuja kehitysvammaisten ihmisten aikuisopiskeluun.”

Aikuisopiskelua sanotaan myös elinikäiseksi oppimiseksi. Elinikäisen oppimisen ohjelmat ovat kursseja, joilla aikuiset voivat opiskella uusia asioita.

Tällä hetkellä näille kursseille osallistuminen voi olla kehitysvammaiselle ihmiselle vaikeaa.

Projektin tavoitteena oli tehdä osallistumisesta helpompaa.

Mistä tämä esite kertoo?

On tärkeää, että opettajat valmistelevat saavutettavaa materiaalia ja esityksiä.

Saavutettavuus on erityisen tärkeää silloin, kun opiskelijat ovat aikuisia, koska aikuisilla voi olla hyvin erilaisia taitoja. Jotkut ovat esimerkiksi opiskelleet paljon jo aiemmin, ja toiset taas eivät.

Jos opiskelijalla on kehitysvamma, opettajan voi olla vaikea valmistella hänelle sopivia materiaaleja ja esityksiä. Hän ei välttämättä tiedä kuinka esittää tietoa kehitysvammaisille ihmisille.

Tämä materiaali auttaa kouluttajia, kun he kouluttavat opettajia kirjoittamaan selkokielistä tekstejä. Materiaalista on hyötyä myös muillekin opiskelijoille.

Miten koulutus tulisi järjestää

Kouluttajina tulisi olla:

- kokeneita ammattilaisia, joilla on aiempaa kokemusta selkokielistä asiakirjoista.
- ja kehitysvammaisia ihmisiä.

Koulutuksen osallistujina tulisi olla henkilökuntaa elinikäisen oppimisen ohjelmista.

Koulutuksen tulisi kestää 1 tai 2 päivää.

Sama ryhmä voisi tavata uudelleen myöhemmin, ja keskustella myös siitä, miten selkokielisten asiakirjojen kirjoittaminen sujuu.

Esimerkki koulutuksen ohjelmasta

1. Tervetuloa

2. Ohjelman esittely ja yleistä tietoa

Osallistujien on tärkeää tietää

- mitä he tekevät päivän aikana,
- milloin on lounas ja kahvitauot,
- jos he jossakin kohtaa jakaantuvat pienempiin ryhmiin.

Vinkkejä:

1. On hyvä, jos ohjelma on näkyvillä päivän aikana. Silloin ihmiset voivat katsoa sitä aina kun haluavat.
2. Pysyttele aina aikataulussasi. Älä tee tilaisuudesta esimerkiksi suunniteltua pidempää ja kahvitauoista lyhyempiä!

On tärkeää, että osallistujat tietävät

- missä lounas ja kahvi ovat,
- missä wc on
- missä on palouloskäynti hätätapauksen varalta.

3. Keitä me olemme – kuka sinä olet

Kerro osallistujille taustoistasi ja kokemuksestasi.

Osallistujien on hyvä ymmärtää, miksi juuri te olette kouluttajia.

Selvitä myös keitä osallistujat ovat.

Miksi he ovat tulleet koulutukseen?

Mitä he toivovat tältä koulutukselta?

Mikä on heidän taustansa?

Mitä he tietävät entuudestaan selkokielestä?

Vinkkejä:

1. Nimilaput ovat hyvin käytännöllisiä.
2. Tee pikainen peli siitä, että osallistujat muistavat toinen toistensa nimet.

4. Mitä on kehitysvamma

Selitä mitä kehitysvamma on.

Osallistujille on tärkeää ymmärtää, keille he kirjoittavat saavutettavaa materiaalia.

5. Miksi elinikäisen oppimisen ohjelmat ovat kehitysvammaisille ihmisille tärkeitä?

Kehitysvammaisille ihmisille elinikäisen oppimisen ohjelmat eivät ole pelkästään uusien taitojen oppimista tai ammatillista koulutusta.

Heille se on kuulumista yhteiskuntaan.

Se on sitä, että he pystyvät esittelemään itsensä ja ottamaan enemmän vastuuta elämästään ja tulevaisuudestaan.

Siksi aikuiskoulutus on erityisen tärkeää tälle ryhmälle aikuisia vammaisia oppijoita.

Aikuiskoulutus on tärkeää näille henkilöille myös siksi, koska heidän täytyy harjaannuttaa taitojaan useammin kuin muiden ihmisten.

6. Selkokielen tiedon tuottaminen

a. Yleistä taustaa selkokielisestä tiedosta

Kerro osallistujille monivuotisesta taistelusta saada saavutettavampaa tietoa.

Selitä, että monet järjestöt ja niiden kehitysvammaiset edustajat työskentelevät selkokielisten asiakirjojen parissa.

Selitä järjestöjen itse-edustajien merkitys tässä asiassa.

b. Miksi saavutettava materiaali on tärkeää kehitysvammaisille ihmisille?

Selitä miksi tämä on tärkeää

- antamalla esimerkkejä siitä, miksi selkokieli on käytännöllistä
- selittämällä kehitysvammaisten ihmisten erityistarpeet
- osoittamalla, että asiasta on mainittu laissa.

Jos asiasta ei ole mainintaa oman maasi laissa, vetoa Yhdistyneitten Kansakuntien Vammaisten ihmisten oikeuksien julistukseen artiklaan 9 ja 24.

Kerro, että saavutettavuudesta on hyötyä kaikille, ja siitä ei ole haittaa kenellekään.

On oikeudenmukaisempaa, antaa saavutettavaa tietoa kuin vaikeasti ymmärrettävää tietoa.

Vinkki: Osoittaaksesi saavutettavan tiedon merkityksen, jaa osallistujat pareiksi, ja pyydä yhtä heistä kuvailemaan yksinkertaista piirustusta, jota toinen on hahmotellut paperille.

c. Mitä selkokielen tieto tarkoittaa?

Voit näyttää muutamia esimerkkejä selkokielisestä tekstistä.
Voit näyttää myös muutamia esimerkkejä tekstistä,
joka ei ole selkokieltä.
Sen jälkeen kysy osallistujilta, mikä tekee tekstistä
helppoa lukea ja ymmärtää.

Vinkki: On hyvä jos osallistujat voivat ottaa esitetyt
esimerkkikappaleet mukaan kotiinsa,
muistaakseen, miltä selkokielen tekstin
pitäisi näyttää.

d. Kuinka helposti luettavaa ja ymmärrettävää tietoa tulisi tuottaa?

Esittele ohjeet:
”Helppolukuinen ja ymmärrettävä teksti
-yleiseurooppalainen standardi.”
Jos seminaarisi on pitkä, voit ohjeiden pääkohtien lisäksi
esitellä myös yksityiskohtia.

e. Kuinka voi tarkistaa, että tieto on saavutettavaa?

Kerro osallistujille, että internetissä on tarkistuslista,
jota voi käyttää.

Käytä apuna opasta:
”Kehitysvammaisten ihmisten osallistaminen
selkokielisten tekstien kirjoittamiseen.”

Puhu myös kehitysvammaisten ihmisten tekemän
oikoluvun merkityksestä.

Anna osallistujille kehitysvammaisten ihmisten
ja saavutettavuuden parissa työskentelevien
järjestöjen yhteystietoja.

7. Käytännön harjoituksia

Jos sinulla on aikaa, harjoitelkaa selkokielen kirjoittamista.
Esimerkiksi tässä on hauska harjoitus: Pyydä ihmisiä selittämään
”kuinka valmistaa kupillinen kahvia”
niin yksinkertaisesti kuin mahdollista.
Vertaile heidän selityksiään.

Harjoitus voi olla myös sellainen, jossa osallistujat
työskentelevät itselleen tutun aineiston parissa.
Elinikäisen oppimisen henkilökunta voi esimerkiksi esittää osallistujien
suosikkiaiheen siten, että sitä on helppoa lukea ja ymmärtää.

8. Kuinka selkokieltä tulisi käyttää joka päivä

Yleensä elinikäisen koulutuksen osallistujina on kokeneita opettajia, joilla jo entuudestaan on paljon materiaalia.

On tärkeää nähdä, mikä muuttuu heidän käytännöissään, kun he ovat osallistuneet koulutukseesi.

Keskustele siitä, olisiko materiaalia, joka heillä jo on, mahdollista muuttaa selkokielelle.

Auta heitä löytämään aineiston pääkohdat yhteistyössä koulutettujen vammaisten ihmisten kanssa.

Suosi sellaista uutta materiaalia, jonka osallistujat tuottavat suoraan selkokielelle.

9. Kuinka tehdään esitelmistä saavutettavia

Esittele ohjeet:

”Opettaminen voi olla helppoa – Miten teen kurseista saavutettavia? Suosituksia elinikäisen oppimisen henkilöstölle.

10. Ohjeita elektroniselle tiedolle

Osoita, että on käytettävä sekä auditiivisia työkaluja ja apuvälineitä, että videota.

11. Tuki koulutuksen jälkeen

On osallistujille tulevaisuudessa helpompaa, jos annat heille nimet ja yhteystiedot organisaatioista, jotka voivat auttaa heitä.

Voit tarjota heille myös teknistä tukea.

Voit esitellä esimerkiksi:

- tietokoneohjelmia selkokielisen tekstin kirjoittamiseen,
- internetin kuvapankkeja,
- nettisivuja, joilla on ilmaisia tai maksullisia symboleja ja kuvia.

12. Arviointi

On kouluttajalle tärkeää tietää, mitä mieltä koulutettavat olivat koulutuksesta.

Tämä auttaa sinua tekemään koulutuksesta seuraavalla kerralla vielä paremman.

The leading organisation of the project was Inclusion Europe.
9 other partners were also involved:

Atempo

Grazbachgasse 39, 8010 Graz – Austria

Tel: 0043 316 - 81 47 16 -0

e-mail: capito@atempo.at – Website: <http://www.atempo.at/>

Me Itse ry

Pinninkatu 51, 33100 Tampere – Finland

Tel: 00358 0207 718 200

e-mail: me.itse@kvftl.fi – Website: http://www.kvftl.fi/sivu/me_itse_ry

Nous Aussi

15 rue Coysevox, 75876 Paris Cedex 18 – France

Tel: 0033 1 44 85 50 50

e-mail: nous-aussi@unapei.org – Website: <http://www.nousaussi.org>

UNAPEI

15 rue Coysevox, 75876 Paris Cedex 18 – France

Tel: 0033 1 44 85 50 50

e-mail: public@unapei.org – Website: <http://www.unapei.org/>

Büro für Leichte Sprache of Lebenshilfe Bremen

Waller Heerstraße 59, 28217 Bremen – Germany

Tel: 0049 421 387 77 79

e-mail: leichte-sprache@lebenshilfe-bremen.de

Website: <http://www.lebenshilfe-bremen.de>

Inclusion Ireland

Unit C2, The Steelworks, Foley St, Dublin 1, Ireland

Tel: 00353 1 8559891

e-mail: info@inclusionireland.ie – Website: <http://www.inclusionireland.ie/>

VILTIS

Kalvarijų g.143, 08221 Vilnius – Lithuania

Tel: 00370 5 261 52 23

e-mail: viltis@viltis.lt – Website: <http://viltis.lt>

FENACERCI

Rua Augusto Macedo 2A, 1600-794 Lisboa – Portugal

Tel: 00351 217 11 25 80

e-mail: fenacerci@fenacerci.pt – Website: <http://www.fenacerci.pt/>

ENABLE Scotland ACE

2nd Floor, 146 Argyle Street, Glasgow G2 8BL – Scotland

Tel: 0044 141 226 4541

e-mail: enable@enable.org.uk – Website: <http://www.enable.org.uk/>

Inclusion Europe

Eurooppalainen järjestö
kehitysvammaisille ihmisille ja heidän perheilleen

Inclusion Europe on yleishyödyllinen järjestö. Kampanjoimme kehitysvammaisten ihmisten ja heidän perheidensä oikeuksien puolesta. Jäsenistöömme kuuluu järjestöjä 36 maasta, ne edustavat kansallisia järjestöjä.

Kehitysvammaiset ihmiset ovat oman maansa kansalaisia. Kehitysvammaisilla ihmisillä on tasavertainen oikeus kuulua yhteiskuntaan, vammansa asteensa huolimatta. He vaativat omia oikeuksiaan. Kehitysvammaisilla ihmisillä on monia lahjoja ja taitoja. Heillä on myös erityistarpeita. Heidän tarpeitaan pitää kuulla antamalla valinnan mahdollisuuksia palveluihin.

Inclusion Europe keskittyy kolmeen pääasiaan:

- Kehitysvammaisten ihmisten ihmisoikeuksiin
- Kuulumiseen yhteiskuntaan
- Syrjinnän ehkäisyyn

Inclusion Europe järjestää toimintaa monessa Euroopan maassa, mm. projekteja, konferensseja, työryhmiä ja tapaamisia. Se vastaa Eurooppalaisiin poliittisiin ehdotuksiin ja antaa tietoa kehitysvammaisten ihmisten tarpeista. Inclusion Europe tiedottaa Euroopan Komissiota ja Euroopan parlamentin jäseniä asioista, jotka liittyvät vammaisuuteen.

Tukijana Euroopan Komission koulutuksen, audiovisuaalialan ja kulttuurin toimeenpanovirasto

Inclusion Europe

Galleries de la Toison d'Or - 29 Chaussée d'Ixelles #393/32 - B-1050 Brussels - Belgium
Tel. : +32-2-502 28 15 - Fax : +32-2-502 80 10
secretariat@inclusion-europe.org - www.inclusion-europe.org